

NAPREJ

— Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke —

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6, I. nadstr.
Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglašeni in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Vitez Hussarek ministrski predsednik.

Hussarek je torej postal kljub vsem dvomom, ki so se pojavljali prvi trenotek, vendarle predsednik avstrijske vlade. Mož je bil pet let Stürgkhov tovariš in sicer je opravljal takrat posle naučnega ministra. Čeprav ni bil Hussarek politični minister, je vendar soodgovoren za dejanja pokojnega grofa Stürgkha, ker je tudi podpisoval odredbe in naredbi, ki jih je vlada takrat izdajala po § 14. ustavnega zakona ter tako izključevala parlament od zakonodajnega dela.

Ko je odstopil Clam-Martinic so sprejele stranke to načelo, da ne sme nihče postati minister, ki je sokriv vladanja s § 14. To načelo je bilo pomembno, zakaj prvič je zmagalo prepričanje med političarji, da je dolžnost parlamentarcev, da varujejo svoje ustavne pravice.

Toda sedaj prihaja na površje vitez Hussarek, ki utegne biti učen profesor, ki pa nikoli ni bil politik. In res je čudno, da zbera takega moža za vodstvo notranje politike, ki je tako zavožena, da bi potrebovala prav spretnega in uvidevnega politika. Kako naj Hussarek, nepolitik, popravi vse grehe in napake prejšnjih ministrstev? Kako naj poravnava vse politične intrige, kako naj dovede parlament do uspešnega dela? O tem ima sicer Hussarek morda svoje mnenje, toda dosedanja brezglava politika že vnaprej ne obeta nobenih uspehov. Pri nas nimamo politikov!

Hussarek pravi, da bo poskrbel za rešitev državnih potreb parlamentarnim putem ter bo posvetil posebno pozornost prehrani in izdelavi neke načrte za temeljito izpremembo ustave. Svoj program razvije že danes v državnem zboru.

Očividno hoče Hussarek iz parlamentarnega delovanja zaenkrat izključiti ustavnopolitična in socialna vprašanja, kolikor bo le mogoče, ker upa na taki podlagi zagotoviti večino za »državne potrebe« Hussarek namerava torej vladati nepolitično.

In povsem naraven pojav je to. Če pomislimo, da je znal Seidler in z njim grof Czernin do skrajnosti razvneti strasti političnega in narodnega sovraštva, je pa povzročil Seidlerjev odstop prav zato nekako pomirjenje. Meščan-

ske stranke hočejo pod vodstvom novega vladnega šefa ohraniti svoje stanje. In tako je bilo mogoče, da je Hussarek dobil večino.

Nova vlada, ki ostane stara razen Seidlerja in Silva Tarouca, bo vlada političnega nedela, če bo parlament voljan, če pa parlament ne bo pokoren, pa utegne postati absolutistična.

Proti boljševikom.

V nemškem državnem zboru je pravil poslanec sodrug Haase, da je bilo v Rigi po zavzetju mesta od nemških čet, uvedeno najstrožje zasledovanje onih oseb, katere so smatrali za boljševike. Ljudi so v velikem številu zapirali in deportirali in ko so objavili v Rigi revolucijske protinemške letake in je prišlo tudi do demonstracij, so postopali proti dozdavnim krivcem na najostrejši način. Stotine ljudi so vrgli v ječe, med njimi matere z otroci. Pri katerem izmed teh je bila najdena edina vojaška patrona, je bil kaznovan z zaporom 3 do 4 mesecev, desetletne dečke so zapirali na cela leta v ječe za to, ker so našli pri njih orožje. Nek petnajstletni deček je bil obsojen na smrt, ker je razširjal proklamacije, ki jih je dobil pri neki seji v gledališču. Nek mož je bil obsojen na smrt, ker je imel na ulici revolucijsko proklamacijo ter jo je dal vojaku, ki ga je prosil za njo. Kazen so mu pa zmanjšali na šest let ječe. Dve sestre Dattove so bile na podoben »zločin« obsojene tudi na smrt. Starejšo Julijo Dattovo so tudi umorili, mlajšo pa pomilostili na desetletno ječo. Poslanec Haase je nadalje pripovedoval ob velikem razburjenju v zbornici, kako je bil nek delavec zaprt radi razširjanja revolucijskih proklamacij, nekoliko dni zaporedoma trpinčen, popolnoma na barbarški način, biriči so ga bičali, mučili, da se je onesvestil, hoteli pa so od njega zvedeti, kje da je proklamacije dobil in kdo mu jih je dal. Ceo njegovo telo je bilo kot ena rana. 16. februarja je bil pa obsojen od slavnega sodišča na smrt brez priči in brez zagovornika. Dali so mu celico, od koder je videl na dvorišče, kjer so ubijali na smrt obsojene boljševike in jih devali v rakve. Poslanec Haase je prečital v državnem zboru pismo tega nesrečnika, ki ga je pisal pred usmrčenjem prijateljem. Na koncu pravi ter vzklika žalostno: »Prijatelji, pošiljam Vam svoj poslednji pozdrav! Sem na smrt obsojen boljševik. Ne vzdihujem na usodo, ki mi je dodeljena. Ni mi je žal. Tri so že usmrtili pred mojimi očmi. Ponosna Julija Dattova je mrtva, ampak njene zadnje besede bodo zvenele večno, zadnje kletve, zadnje obtožbe. Ki jih je metala v obraz nemškim rabljem, morilcem in tiranom. Ali se ne more nič napraviti proti temu zverinskemu ravnanju, katerega žrtev je toliko nedolžnih oseb v okupiranih deže-

lah? Ali ni mogoče pokazati celemu svetu vlogo in pravi namen teh nemških osvoboditeljev?»

(Iz »Vorwärts«).

Nevzdržljive razmere na južni železnici.

V državnem zboru je koroški socialno-demokratični poslanec Gröger podal naslednjo interpelacijo: Dne 16. aprila t. l. se je dogodila na železniški postaji Špital ob Dravi težka železniška nesreča, kjer je prišlo ob življenje pet ljudi. Vlak je odpeljal ob napačni izmenjavi menjalnika iz postaje. Dva stroja s službenim vozom vred sta padla čez nasip. Več prtljajnih vozov, obloženih z municijo, je skočilo s tira. Ubiti so bili vlakovodje: Krulec, Poženel in Fischer in kurjača Studecky in Maček. Vlakovodji Prusku so morali odvzeti nogo, da so ga mogli dobiti izpod lokomotive. Vlakovodja Koše je dobil težko stresenje možganov. Nekemu armadnemu železničarju je bila zmečkana ključnica. Nek zavirac in več vojakov je bilo lahko ranjenih.

Dne 22. aprila je vlak št. 418 trčil z vlakom št. 493 v Greifenburgu vsled nespretnosti odredbe med vhodnim signalom. Poleg tega je vlak št. 457 v Döllachu pridiral v vlak št. 493 na postaji od zadaj. Osemnajst ljudi je bilo ranjenih in več vagonov z živino je bilo močno poškodovanih, tako da so bila potrebna murna zasilna klanja. Enaki slučaj se dogajajo skoro vsak dan in radi tega je potrebno, da preiščemo vzroke.

Predvsem se zdi, da uprava južne železnice ne ve, da mora imeti tudi izkoriščanje železniških uslužbencev svoje meje. Uradniki morajo delati 24 urno službo, osobe vlakov in strojev stoji po trideset ur nepretrgoma v službi, predno pridejo k počitku. Slaba prehrana, čezmerna nočna služba in prenapornost napravili so osobe za pravcate senčnate strahove. Toda se je storilo vse, da bi se izpodkopal odgovornostni čut. Več nesreč je osobe preprečilo, toda preveč se greši na teh ljudeh. Ako kak uslužbenec prepreči trčenje brzovlaka s tovornim vlakom, mora šele prositi, da mu poklonijo določeno nagrado dvajsetih kron. V mezdnem zapisniku stoji vlakovodja na zadnjem mestu. Uvršča se ga kljub njegovi veliki odgovornosti v vrsto neizkušenih in pomožnih moči. Vse to učin-

LISTEK.

Službenim potom.

(Konec.)

In radi teh lučic se je odločil, da napravi najtežjo pot: ono k občinskemu svetniku Krautsacku, ki je bil v Kornstadlu za vse, ki so stremili po kakem mestu, namestnik božji. Pot k njemu je bila tem težavnejša, ker ni bil na najboljšem glasu in so mu zamerili marsikaj, kar je bil vsekakor le ljudski glas. Toda Martin se je otresel vseh teh stvari, kajti v njem se je izpreletaval nekoliko neprijeten mrzilni čut. Slišal je enkrat, da se je nekdo na svojem težkem potu navlekel poguma, misleč, da ravna vseskozi modro, ako mimogrede v neki vinarji hitro popije celega pollitra vina. Nenavadni okus ga je ojunatil in z neznansko samozavestjo je stopil v predsobo mogočnega moža, kjer je oddal svojo lepo posetnico, katero je sam napisal.

Da, imel je srečo. Tudi občinski svetovalec je bil navzoč. Trajalo je komaj eno uro, pa mu je bil že predstavljen. »Vi ste podučitelj?« ga ogovori gospod Krautsack, zroč v njegovo posetnico. — »Provizoričen!« — »Toda, kako je mogoče, ljubi gospod, da vas še nikdar nisem videl na mojih zborovanjih?« — »Jaz nikdar ne grem z doma, gospod občinski svetovalec! Moja plača mi ne dopušča tega; zvečer pa moram itak popravljati

zoezke!« Občinski svetovalec odloži ogorčen karto: »Čudne stvari! V prvi vrsti je vendar občinski blagor. Radi tega vas vprašam: Ako nikdar ne pridete na moja zborovanja, kako morete potem vedeti, kje nas žuli čevlji? Kako morete biti potemtakem dober učitelj? Ha?« — »Jaz mislim, gospod občinski svetovalec, moja delavnost v šoli...« — »Toda, moj ljubi gospod, ne pustite se vendar zasmehovati! To je vendar neumnost! Ne rabimo vas samo, da poučujete tisto malo čitanja, mi hočemo ljudi, ki vedo, kje nas čevlji žuli, čevlji žuli... radi tega pravimo potem: Roka roko umije! Na? Tedaj poboljšajte se... in sedaj veste in vprašajte v kakih dveh do treh letih...« Martin je gledal občinskemu svetovalcu s strahom v obraz: »V dveh do treh letih...? Prekoračili so me že tolikokrat...?« Gospod Krautsack se je vzravnal pokoncu: »In, ako mi pridete na tak način... Pri nas ne prezremo nikogar... Tedaj si preberite že kje drugje, moj ljubi gospod, mi v Kornstadlu slovimo radi naše pravičnosti... Ne... moj ljubi gospod, s takimi stvarmi mi ne smete več priti predme. Seve vsakega ne moremo upoštevati... centeris partibus! Toda očitati nam ne morejo ničesar... tu gremo vedno svojo ravno pot... svojo... enkrat tako, potem zopet tako... Vendar naše geslo je in ostane: Per aspera ad astra! Koliko časa služite že sploh?« — »Čez štiri leta...« — »Na, potem ste sploh že prestari, da bi avanzirali!«

Cela soba se je pričela naenkrat vrteti. Četrtnika rdečega vina je šinila obžalovanja vrednemu Martinu v

glavo, vedno višje, vedno višje, dokler ni bila vsa soba pravcata krvna luža. In naenkrat je sedel zgoraj na stropu sobe in klical od ondu kaj dol: »Prestar! In prejšnje leto sem bil še mlad? Ne uganjajte svoje šale z menoj, gospod navadni svetovalec? Ali nimam sploh pravice, da bi živel, nobene pravice do žene in otroka in domovja in ognjišča, pa nekoliko solnčnega bleska in človeške sreče?... Kje bi bili, ako bi z vami postopali tako nepravilno, ter neusmiljeno, ko ste kot mlad človek učinili poverjenje?... In ali mislite, da ne ve cel Kornstadl, zakaj se je pred dvajsetimi leti vaš kompanjon ustrelil?« — »Kaj?« je zavpil občinski svetovalec, rdeč kot kuhan rak. — »Moja stara teta ve vse!« je vpil Martin zgoraj na stropu dalje, »in vedo tudi drugi ljudje, da si držite v neki vili priležnico; le vaša žena o tem ne ve ničesar... No, jaz vam jo privoščim! Radi mene si morete držati cel damski kor!... Toda jaz hočem vendar tisto skorjico gotovega kruha... in svojo nevesto peljati domov... in ne pustim se še nadalje od vas zasmehovati, vi najnavadnejši svetovalec!«

»Človek je znorel!« To so bile poslednje besede, katere je Martin še slišal, potem mu je bilo, kakor da bi se cela soba zopet zavrtela na svoje staro mesto nazaj, kakor da bi sedel občinski svetovalec z mogočno izbuljenimi očmi v kotu in kakor da bi prišel on sam neznansko hitro skozi več odprtih vrat.

Šele na cesti je prišel k polni zavesti. Dobil je utis, da je mogočnejši, od katerega je zavisela vsa njegova

kuje zelo potrto na osobje. Mnogotere kazni ne zmorejo zopet popraviti takih stvari. Popolnoma gotovo je treba osobju pomagati na drug način. Sokrija teh razmer je tudi vojaška uprava, ki z neobdelanjenimi odluki in odredbami še povečava zmešnjavo. Mnogoteri vpoklici izvežbanih železničarjev v vojaško službo pominjuje nevarnost za potujoče občinstvo in za kotaleči se material. Z vpoklicanjem mnogih železničarjev naraščaj pojema in dodeljeni, večkrat tuj jezik govoreči železničarji, ki se večkrat ne morejo niti porazumeti z domačim osobjem, pogostokrat niso v stanju, da bi preprečili nesreče. Tako deluje vse skupaj in ob teh nedostatkih se razprši dobra volja osobja.

Seveda pri vsakem slučaju nesreče je državni pravdnik hitro na delu, da poišče izmed osobja »krivce«, toda on pozablja vsakokrat, da bi potipal pravega krivca. Na nobeni železnici življenje potujočih in osobja ni tako ogroženo kakor pri južni železnici.

Pri nobeni železnici ne vladajo tako velike zamude vlakov in druge nedopustljivosti, kakor pri južni železnici. Najskrajnejši čas je, da bi se železniško ministrstvo malo bolj pobrigalo za to železnico. Hitra oprostitev vpoklicanih železničarjev je tedaj nujno potrebna. Železniški minister se tedaj vprašuje, ako hoče razmere na južni železnici pustiti preiskati, skrbeti za odstranitev nedostatkov in poročati državnemu zboru o uspehu.

Politični pregled.

— **Novo ministrstvo — stari ministri.** V razgovorih z različni parlamentarci je designirani ministrski predsednik baron Hussarek izjavil, da hoče za sedaj obdržati v kabinetu vse dosedanje člane Seidlerjevega kabineta razven poljedeljskega ministra grofa Silva Tarouca, ki sam ne mara ostati na svojem mestu. Zato pa namerava dati vladi v jeseni izrazito parlamentarno obilježje, da tim lažje izvede nameravane reforme.

— **Begunska podpora.** V begunskem odseku je utemeljeval poslanec Fon svoj predlog, da se pusti begunska podpora tudi onim beguncem, ki so se vrnil domov, da se jim pomore tako iz njihove bede. Po obširni debati je bil predlog soglasno sprejet. Zastopnik notranjega ministrstva je sporočil, da se je to ministrstvo že obrnilo na finančno ministrstvo, ki pa je mnenja, naj se razdelijo te podpore beguncem v obliki živil in drugih življenjskih potrebščin, in je v tem smislu posredovalo pri prehranjevalnem uradu.

— **Hussarekov program.** Novoimenovani ministrski predsednik baron Hussarek se je v sredo posvetoval s cesarjem o svojem delovnem programu, ki obstoja iz dveh delov. Prvi del se tiče delovanja zbornice do zaključka sedanjega poletnega zasedanja, drugi pa programa za bodočnost, iz katerega je razvidno, da se peča Hussarek z dalekosežnimi načrti. Nekateri poročevalci vedo povedati, da je cesar naročil baronu Hussareku, naj skuša doseči zblizanje z Jugoslovani in Čehi.

— **Iz tajne seje poslanske zbornice.** Iz parlamentarnih krogov se poroča o tajni seji poslanske zbornice, da je bila debata jako ostra. Jugoslovani in Čehi so predložili več radikalnih predlogov, tudi od drugih strani so bili podani ostri predlogi.

— **Za obnovo vojnega ozemlja.** Za obnovo vojnega ozemlja, ki so trpela vsled vojne, je v proračun za upravno leto 1918/1919 postavljen skupno 751,089.400 kron. Od te svote odpade na severno vojno ozemlje 615,414.000 K.

usoda, povedal par neprijetnih besedi; na vsak način je bilo njegovo življenje zapečaten in službena pot končana. Šel je tiho proti domu in se vsedel na svoj stari divan, kjer je sedel in jokati ter sedel... Nato je pisal svoji nevesti dolgo, dolgo pismo, katero je hotel odpustiti, kakor hitro bo slovo vzel od svojih sedemdesetih luči...

Naslednje jutro je napravil svojo zadnjo pot: v šoli je našel že nadzornika Schmidta, ki ga je pričakoval z resnim obrazom, proseč ga, naj se oglasi v pisarni. Tamkaj mu je sporočil, da je z današnjim dnevom odpuščen, kajti gospod občinski svetovalec Krautsack se je včeraj zvečer zavzel zanj pri deželni šolski nadzorniku Tobolki, ki mu je podelil mesto šolskega voditelja v sicer malo oddaljenejši, toda ljubki in zelo zdravil gorski vasi Lahkonoč. Lahko takoj odpotuje in sme razpolagati tudi z na ondodni šoli izpraznjenim mestom učitelja ročnih del. Sploh bi bil že lahko poprej kaj omenil, da je z gospodom občinskim svetovalcem Krautsackom v tako »dobrih odnosih«.

Martin Leitgeber ni črnil niti besedice. Sprejel je mesto, kamor mu je sledila njegova mlada žena kot učiteljica ročnih del. Na njegovo mesto je prišel drug provizoričen okrajni pomožni podučitelj, ki je postal kmalu definitivni in poročil hčerko gospoda Sedlačka. Z lahkoto je splezal na nadaljnje stopnje njegovega učiteljevanja, kajti nadzornik je sprejel v njegovo popisovanje kratki stavek: »Za priporočeno!«

Nas zanimajo seveda v prvi vrsti tiste postavke, ki se tičejo naše jugoslovanske zemlje. V ta namen proračunena postavka znaša 125,375.000 kron. Ta svota se deli v naslednje postavke: upravni izdatki 800.000 kron, za obnovo stavb 25,600.000 kron, za obnovo polja in gozdov 51,220.000 kron, za industrijo, obrt in trgovino 8,655.000 kron, splošnim namenom obnove je odkazanih v proračun 24,080.000 kron in vojnemu kreditnemu zavodu 15,000.000 kron. Ob tej priliki omenjamo, da posluje v severnem vojnem ozemlju več kreditnih zavodov, katerim nameravajo nakazati v svrhu kreditov 137,000.000 kron.

— **Avstro-Ogrska in Italija.** Iz Chiassa se brzojavno poroča: Socialistični in Giolittijevi listi se glede ekspozice vnanjega ministra grofa Buriána še niso izjavili. Neki sotrudnik milanske »Perseveranze« kritikuje ekspozice, v kolikor se tiče nedotakljivosti ozemlja Avstro-Ogrske. »Perseveranze« piše: Grof Burián je bil minister vnanjih zadev takrat, ko so v času nevtalnosti Italije stavili ji ponudbo glede Trentina in érte ob Soči. Če danes ne označuje le Trsta, marveč tudi Trident za nedotakljivo last Habsburžanov, je s tem dokazano, da ne obstoja niti najdaljnja možnost sporazuma z Avstro-Ogrsko in se mora nadaljevati vojna, dokler ne bo monarhija premagana, da bo mogoče prisiliti Avstro-Ogrsko, da se ukloni. Monarhija si je priborila z vojno velikanske ugodnosti: likvidacijo vojaške in politične moči Rusije, najbrže si pridobi velik del Poljske, anektirala je važne rumunske teritorije, ki so velike strateške vrednosti ter je pobila Srbijo in Črnogoro. Vojno bi sedaj rada končala tako, ne da kaj izgubi na zapadu in da ne prepusti Italiji niti pedi zemlje. Tak mir Italijani odločno odklanjajo, ker hočejo imeti svoje naravne meje, rešiti svoje zatirane brate in rešiti tudi vprašanje Adrije.

— **»Vorwärts« o avstrijskih Nemcih.** Berlinsko socialno demokratično glasilo »Vorwärts« razpravlja v daljšem članku o avstrijskih Nemcih ter pravi med drugim: Cilj zveze med Nemčijo in Avstro-Ogrsko ne obstoji v tem, da nemški Avstrijci vladajo nad ostalimi narodi, nego v tem, da zamorejo Nemci poleg vseh ostalih narodov svobodno razviti svoje sile. Nesreča je, da naši rojaki onstran črnožoltih mejnikov niso nikdar razumeli nalogo, katera jim pripada za celokupno nemštvo. Ta naloga ne obstoji v tem, da tvorijo nasip proti slovanski plimi, marveč most, ki vodi k tem narodom, katerih življenjska energija jim daje vrednost za zaveznike nemške države.

— **Sodrug Mehring o nemškem delavskem gibanju.** Eden izmed najstarejših in najznamenitejših znanstvenih delavcev v nemški socialni demokraciji, ki se je postavil med vojno na čelo najradikalnejšega skrajnega krila stranke, tkzv. skupine internacionalnih, sodrug Mehring, je poslal osrednjemu odboru boljševiške komunistične stranke Rusije pismo, v katerem podaja poročilo o stanju nemškega delavskega gibanja. Zelo ostro obsoja tu Scheidemannovo politiko, a tudi neodvisnim socialnim demokratom očita premalo odločnost in moč, kar se po Mehringovem mnenju maščuje na njih na ta način, da se odvrtačajo od njih delavske mase, ko ne vidijo pri njih izpolnitve svojih pričakovanj. Mehringovo pismo obsega tudi to o ruskih boljševikih: »Pišem Vam kot najstarejši član skupine Internacionale, te socialno demokratične smeri, ki se bojuje že skoro štiri leta pod zelo težkimi pogoji na tej podlagi, ki vsebuje taktiko, kateri ste sledili tudi Vi, dokler ni prinesla revolucija zmage Vašim ciljem. Vest o zmagi boljševizma smo prejeli z velikim veseljem kot lastno zmago in mi vsi bi se združili takoj z Vami z radostjo, ko bi ne bile naše vrste radi zapiranja tako izredčene.« O neodvisnih socialistih pravi sodrug Mehring, da morejo računati pri splošnih volitvah zanesljivo od dosedanjih 28 mandatov (3 so izgubili že pri dopolnilnih volitvah) le na dva, največ na tri okraje. Mehring priporoča indirektno ruskim sodrugom, da naj ne računajo na neodvisne socialiste z velikimi nadami, ker je njihov vpliv radi nastopa po mnenju Mehringovem, napačen in nesrečen, v vrstah nemškega delavstva majhen. Scheidemannov vladni socializem pronika, kakor pravi Mehring, čimdalje bolj kot masten madež med široke kroge, prinašajoč tja strup in nesnago. Delavske mase pa služijo verno temu socializmu, kakor so nam pokazale že nekatere dopolnilne volitve in se odvrtačajo od neodvisnih, katerim očitajo, da so razbili strankino edinstvo.

— **Mindove II.** Litevski deželni svet je sklenil, da ponudi krono novega kraljestva litevskega vrttembergemu princu, vojvodi Viljemu Urachu. Litevski tiskovni urad poroča, da je vojvoda sprejel novo kraljevsko dostojanstvo, odložil svoje ime Viljem, katero je nosil 54 let ter si pridejal ime Mindove. Kot Mindove II. zasede litevski prestol.

— **Prehranjevalne razmere v Rusiji.** Angleški državni tajnik lord Robert Cecil je izjavil, da so prehranjevalne in življenjske razmere v Rusiji take, da se je opravljeno bat, da po zimi v Rusiji umre dvajset milijonov ljudi vsled lakote in mraza. Le hitra intervencija entente da more to preprečiti.

— **Dogodki v vzhodni Sibiriji.** Iz Moskve poročajo: Vse ruske vojne in trgovske ladje, ki leže v pristanišču v Vladivostoku, so bile od oblasti nove sibirske republike zaplenjene. Mornarji so se dali brez odpora razorožiti in internirati.

— **Med Rusijo in Ukrajino** so zaprli mejo, tako poročajo »Izvestja«. Uradno opravičujejo to zaporo meje s pretvezo, da se širi v Rusiji kolera.

— **Mirovni sklepi francoskih strokovnih organizacij.** Kongres francoskih strokovnih organizacij je sprejel v svoji zadnji seji resolucijo, v kateri označuje svoje vojne cilje in se postavlja odločno na levo krilo francoskega mirovnega gibanja. Žal imamo pred seboj le pomanjkljiv besedni tekst tega važnega dokumenta. Vsebinska je približno naslednja: »Kongres obsoja nadaljevanje tajne diplomacije in zahteva splošni demokratični mir, brez aneksij, s samoodločbo narodov, z vzpostavitvijo neodvisnosti in teritorialne nedotakljivosti zasedenih dežel, brez vojnih odškodnin, brez gospodarskega boja po vojni, s svobodo morja in morskih ožin, z mednarodnim razsodiščem in zvezo narodov.«

— **Z zapadne fronte.** »Berliner Zeitung am Mittag« pripravlja nemško javnost na nadaljnje umikanje nemških čet na zapadu. V kratkem je pričakovati novih odločitev nemškega armadnega vodstva. Pokrajina med Moso in Renom ima zelo neugoden položaj in bi se dala držati samo z največjimi žrtvami. Nova situacija zahteva nove odločitve nemškega armadnega vodstva. Nemško armadno vodstvo se je vedno trudilo, prilagoditi se čim hitreje novim situacijam.

— **Amerika v vojni.** Iz Washingtona se poroča: Ob zopetni otvoritvi kongresa bo predložil vojni tajnik Baker načrt glede izpremembe vojaške službene starosti in razširjene mobilizacije.

— **Amerika bo dobavljala živila ententi.** Kakor poroča Reuterjev urad, se je vršila te dni v Londonu važna konferenca angleških, ameriških, francoskih in italijanskih kontrolorjev živil. Hoover je podal pojasnila o splošni prehrani ter je obenem predložil nasvete glede preskrbe alirancev z živili v naslednjih letih.

— **Posest nemških tvrdk na Afrikanskem zlatonosnem obrežju (Gold-Coast)** je bila, po uradnem poročilu v londonski »Times«, sedaj prodana.

Občni zbor

„Splošne delavske zveze za Hrvaško in Slavonijo“.

Znano je, da je bilo vsem strokovnim organizacijam na Hrvaškem takoj ob začetku vojne prepovedano vsakršno delovanje. Ta prepoved je trajala do pomladi leta 1917., to je do izbruha ruske revolucije, katera je prešinila tudi možgane hrvaške vlade. Ko se je pričelo delavstvo povsod nekoliko bolj gibati, se je tudi v Zagrebu zbralo nekaj sodrugov, ki so sklenili zahtevati od hrvaške vlade, da dovoli strokovnim organizacijam zopet delovanje. Tej zahtevi je vlada ugodila in sodrugi so pričeli zbirati izgubljene in raztresene sodruge, ki so še bili doma. Ker so početkoma mislili, da bo šlo z organizacijo prav počasi, in ker je primanjkovalo vodilnih sodrugov, so sklenili, da ustanove samo eno organizacijo, to je »Obče radnički savez«, kateremu naj pristopajo delavci vseh strok. Tako se je zgodilo in organizacija je, kljub temu, da na hrvaškem ni nobene velike industrije — tudi vojne ne, lepo napredovala. Čim bolj pa je organizacija napredovala, bolj so se kazala nepopolnost in hibe te enotne organizacije, katerim je bilo treba od pomoči s preosnovami, ki naj jih izvede redni občni zbor, za katerega je bilo velikansko zanimanje med sodrugi. Razpravljali so na sestankih in v časopisu o stvari. Nastali sta nekakšni dve struji: ena je za strogo centralizacijo (Korač), druga za večjo avtonomijo posameznih strok (Brudnjak).

Občni zbor, ki se je vršil v nedeljo, je bil prav dobro obiskan in buren. Navzočih je bilo okoli 100 delegatov, med njimi so bili sodrugi Petijan iz Ljubljane, Jakšič iz Sarajeva in Radi iz Budimpešte. Občnemu zboru je predsedoval sodrug Brudnjak, poročilo o delovanju zveze je podal sodrug Turkovič, iz katerega je razvidno, da je zveza v tem letu za hrvaško delavstvo veliko pridobila. Članov ima zveza okoli 5000. Že pri debati o poročilu se je pokazalo, da tekmujeja med seboj dve močni struji. Debata je bila precej živahna in časih preosebna in nestvarna. Poročilo je bilo kljub temu soglasno odobreno.

Vse udeležnike je najbolj zanimala točka o novem pravilniku, o kateri se pa žal ni moglo tako razpravljati, kakor bi bilo potrebno zaradi prekratkega časa. Predložena sta bila dva pravilnika, enega je predložilo vodstvo zveze, enega pa zagrebška lokalna organizacija. Prvi določa, da se v vsakem mestu ustanovi lahko več podružnic, drugi pa, da se sme ustanoviti v posameznih krajih le ena podružnica za vse stroke. Z naše strani se ne moremo zavzemati ne za prvi ne za drugi predlog. Zdrava pamet in izkušnja uči, da ima vsaka stroka svoje posebne razmere in posebne potrebe. Te razmere in potrebe prihajajo v poštev prav posebno v strokovni organizaciji in prav zaradi tega je centralizacija vseh strok v eno organizacijo zgrešena. Sodrug Bukšeg, ki strokovno gibanje na Hrvaškem prav dobro pozna, ker že 20 let v tem sodeluje, je v svojem govoru jasno povedal, da se ne more strinjati s tako obliko organizacije, nič drugega, kakor organizacijski vojni surogat, ki se ne bo mogel vzdržati in ki bo v škodo strokovnemu gibanju.

Pozno zvečer je bil po splošni debati z majhno večino sprejet opravičnik, ki je za strogo centralizacijo, predlagan od strani pristašev sodruga Korača. Do specialne debate ni prišlo, temveč se je pooblastilo novi odbor, da opravičnik stilizira. V novi odbor so bili izvoljeni skoro vsi pristaši stroge centralizacije, ker je sodrug Bukšeg, ki je bil potom tajnega glasovanja enoglasno izvoljen, kakor nihče drugi — odložil svoj mandat, in za njim vsi njegovi somišljeniki, ker niso hoteli prevzeti odgovornosti za ta vojni organizacijski surrogat.

Tako se je končal ta prvi zvezni zbor, ki je trajal od 9. zjutraj do 11. zvečer. Konstatirati moram, da smo šli neveseli s tega zbora, ki je pokazal nezdrave razmere med hrvaškimi sodrugi največ vsled osebne nestrpnosti, ki se je ugnježila tudi v mlado strokovno organizacijo. Prepričani smo, da jih bo izkušnja naučila, da eksperiment in novotarije v organizaciji, zlasti pa v strokovnem gibanju, niso vedno na mestu ter da čisto škodujejo. Najmanj pa so na mestu v sedanjem času, ko vemo vsi, kakšni boji čakajo ves proletarijat po končani vojni. Zaraditega smatramo za zločin nad interesi delavstva, da se v teh časih donaja novotarije v organizacijo samo iz osebnih — in političnih nagibov in svetovalci bi zastopnikom na obnem zboru, da poslušajo svete izkušnih sodrugov ter upoštevajo tudi izkušnje drugod. V podrobne razprave, ki so bile več osebne kakor stvarne značaja, se nečemo spuščati. J. P.

Dnevne beležke.

— **Za »Vseslovenski delavski shod«.** Vsi zunanji zastopniki, ki pridejo v Ljubljano, v soboto popoldne, naj se zglase v uredništvu »Napreja«, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadstropje, kjer izvedo za njih prenočišče. Oni, ki pridejo v nedeljo zjutraj, naj se zglase kar v »Mestnem domu«.

— **Dopoldanska konferenca prične točno ob 9. dopoldne.** Popoldanski shod bo ob 2. Vsi zastopniki naj bodo točno ob določeni uri v »Mestnem domu«.

— **Prijateljski sestanek** se bo vršil od 7. do 10. zvečer na vrtu hotela »Bellevue«, kjer bo igaril tamburaški klub »Triglav« v čast zunanjim gostom.

— **Seja širšega izvrševalnega odbora** se bo vršila jutri v soboto ob 8. zvečer v uredništvu »Napreja«. Nihče naj ne manjka!

— **Na jutranjo strankino konferenco** imajo vstop samo zastopniki, ki jih izvolijo organizacije in strankine institucije ter od stranke vabljeni gostje. Prosimo vse organizacije, da nam (ako še niso) svoje zastopnike takoj pisмено naznanijo.

— **Za socialno skrb in za ljudsko zdravje** so proračunali v upravnem letu 1918/19 izdatkov, in sicer za socialne namene z 8.800.140, v namene ljudskega zdravja pa s 30.824.757 K.

— **Najden utopljenec.** Kakor smo poročali, je utonil v Savi pri Medvodah tukajšnji trgovec Franc Stopar. Truplo utopljenca se je našlo predvčerajšnjim v Mednu pri Medvodah.

— **Zahteve idrijskega delavstva.** Deputacija delavskega sveta idrijskega, in sicer Anton Bajt, Peter Rupnik in Anton Grum se odpelje na Dunaj, da se v ministruv nadaljujejo pogajanja o zahtevah idrijskega delavstva.

— **Otrok se je zadušil.** Na Sv. Petra cesti v Ljubljani stanujoča postrežnica Marijeta Kavčič je šla 22. t. m. dopoldne z doma in je pustila svoja dva otroke v postelji. Ko se je vrnila čez dobro uro, je našla šest tednov starega sinčka mrtvega. Otrok se je v spanju obrnil in se zadušil.

— **Vlak je povozil v Borovnici** vojak Frana Hasenzapla z Gornjega Avstrijskega. Odtrgal mu je desno nogo nad kolenom.

— **Smrtna nezgoda na železnici.** V ponedeljek popoldne je povozil poštni vlak blizu kemične tovarne pri Ljubljani 81letno vdovo Marijo Jevškovo s Sela pri Ljubljani. Hotela je iti preko proge in je prišla tako nesrečno pod vlak. Težko poškodovana je kmalu nato umrla. Doma je bila z Goriškega. Starka je zelo slabo slišala.

— **Šolsko izvestje.** Prejeli smo letno poročilo slovenskih ljudskih in meščanskih šol »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Trstu z osemrazredno deško ljudsko in meščansko šolo pri Sv. Jakobu z vsoprednicami na Acquedottu, z osemrazredno dekliško ljudsko šolo pri Sv. Jakobu in z osemrazredno dekliško ljudsko šolo na Acquedottu. Na meščanski šoli je poučevalo 33 učiteljskih moči izmed državnega učiteljstva in dva pomožna učitelja; na ljudskih šolah pa sedem državnih učiteljev in 21 od družbe nastavljenih učiteljskih moči. Učencev in učenek je bilo koncem leta na deški ljudski šoli in meščanski šoli z vsoprednicami na Acquedottu 963, na dekliški šoli pri Sv. Jakobu 776 in na dekliški šoli na Acquedottu 518, skupno torej 2257 učencev ter učenek. Med letom jih je izstopilo 236, umrlo 6. Za višji razred je sposobnih 1712, nezrelih 421 in neizprašanih 115. Neobvezno se uči laščine 498 učencev ter učenek.

— **Z bajonetom je zabodel** neki vojak saperja Štefana Višnjevskega na kolodvoru v St. Petru na Krasu, na kar je pobegnil.

— **Iz Maribora.** V noči na 20. t. m. je prišlo med stražnikom Jerino in nekim štabnim narednikom ter pešcem Kerinekom pred zaprto kavarano Rupnik na Frana Jožefa cesti do spopada z orožjem. Vojaka, ki sta razsajala, ker jima niso odprli kavarne, sta bila ranjena in ko so prihiteli drugi stražniki, aretirana ter oddana vojaški patrulji.

— **Žalosten konec rudarja.** V Tregistu na Štajerskem je našla žena svojega moža, 76letnega rudarja Antona Vetrnika, obešenega v drvarnici.

— **Izboljšanje plač graškim uslužbencem cestnih železnic.** Osojbe graške cestne železnice je zahtevalo začetkom tega meseca, da mu zviša ravnateljstvo dnevne plače za 50 odstotkov in mu skrajša delovni čas od 60 tedenskih ur na 54 ur tedenskega dela. Ravnateljstvo je svojim uslužbencem odgovorilo sedaj, da bodo dobivali sprevodniki in sprevodnice s 1. julijem ponovno draginjsko doklado 70 vin. dnevno, vozniški pa 1 krono dnevne doklade. Odklonilo je skrcenje delovnega časa. Uslužbenci se bodo o tem še posvetovali.

— **Prava človeška koža napredaj.** »Neues Wiener Tagblatt« priobčuje naslednji inzerat: Prava človeška koža, na različne načine ustrojena, se odda iz zapuščine zdravnika A. Rosentala, Dunaj, III., Hauptstrasse 123/3.

— **Samomor vojnega cenzorja.** V torek se je ustrelil v Zagrebu Slovenec, nadporočnik Ferdinand Trkuc, 97. pp. Vzrok samomora ni znan. Pri nadporočniku so našli večjo vsoto denarja, med njim tudi več zlatega drobiža. Opravljal je v Zagrebu cenzorsko službo.

— **Razširjena seja avstrijske strokovne komisije** se bo vršila v nedeljo, dne 28. t. m. Dnevni red je: Pomanjkanje živil in zahteve strokovnih organizacij do vlade ter volitev deputacije. Seje se udeležijo člani zveznih načelstev in deželni zaupniki in tajniki.

— **Po zavarovalnem oddelku c. kr. avstr. vojaškega** zaklada za vdove in sirote se je podpisalo skupaj preko 100 milijonov kron VIII. vojnega posojila. Razven tega je bilo doslej podpisanih v obliki zavarovanj na VIII. vojno posojilo po zakladovi pogodbeni družbi, c. kr. priv. življenjski zavarovalnici avstr. Feniksu, nadaljnjih 352.9 milijonov kron. Skupni uspeh tega zaklada bode znatno presegal podpise na VII. vojno posojilo, ker se v smislu pooblastila c. kr. poštno-hranilničnega urada priglasi iz skupnih nabiranj kakor tudi zavarovanja vojnega posojila še nadalje sprejemajo. Tudi vsak nadaljni podpis in vsako zavarovanje vojnega posojila pri vojaškem zakladu za vdove in sirote zviša s polnim podpisanim oziroma zavarovanjem zneskom skupni uspeh VIII. vojnega posojila.

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 25. julija. Uradno se razglša: Na italijanskem bojišču nobenih posebnih dogodkov. V Albaniji so si naše čete izvojevale prehod čez reko Semeni, premagavši silni sovražni odpor. Vjeli smo znatno število Italijanov. Tudi med Cucijem in morjem smo z uspešnimi napadi pridobili ozemlja.

Bitka na zapadu.

Berlin, 25. julija. Vojna skubina kraljeviča Rubrechta: Pod varstvom močnega topniškega ognja je sovražnik proti večeru napadel med Bucquoy in Hebuterne. Bil je gladko odbit. Ravno tako so ponesrečili sovražni napadi zapadno Alberta in Maillyja. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Na bojni fronti med Soissonsom in Reimsom je bojno delovanje ponehalo. Vršili so se le manjši infanterijski boji pred našimi pozicijami. Južno Qurequa in jugozahodno Reimsa so bili močni sovražni napadi s protisunkom zavrnjeni. — Armadna skupina vojvode Albrechta: V Vogezih so bavarski domobranci v uspešno izvedenem podjetju vjeli lepo število Francozov.

Berlin, 25. julija zvečer. Na bojišču med Soissonsom in Reimsom ljuti delni napadi.

Zadnje vesti.

Baron Hussarek ministrski predsednik.

Dunaj, 25. julija. Tajni svetnik dr. Maks Hussarek vitez Heinlein je imenovan za ministrskega predsednika.

Dunaj, 25. julija. Novi ministrski predsednik baron Hussarek je bil včeraj zvečer v Eckartsau od cesarja v dolgi avdijenci sprejet ter se danes predstavi v seji poslanske zbornice kot ministrski predsednik s svojim novim kabinetom. Namesto obeh dosedanjih poljskih ministrov Cwiklinskega in Twardowskega bosta stopila v kabinet dva poljska uradnika. V petek bo imel baron Hussarek v zbornici svoj programni govor. Glasovanje o proračunu se bo vršilo najbrž v soboto. Dunajski listi pišejo, da bo za Hussareka kakih 230 glasov, da bo imel torej le prav majhno večino, ki bo poleg tega še zelo nesigurna. Z glasovanjem o proračunu se bo zasedanje parlamenta končalo, dočim bo imela gosposka zbornica prihodnji teden še dve seji.

Praga, 25. julija. Ministrski predsednik Hussarek je imel razgovor z zastopnikom praške »Bohemie«, kateremu naslov »Bohemie« je kole: V prvi vrsti mi je izključno za saniranje parlamenta. Moja stremjenja gredo

za tem ciljem, da se doseže v tej smeri communis opinio. Vest, da hočem sprejeti v svoj kabinet kakega češkega ministra, je neresnična. Proti temu govori že stališče, katero zavzemajo Čehi. Enako napačna je tudi vest, kakor da bi prišel z Jugoslovani do kakršnihkoli pogodb.

Seja poslanske zbornice.

Dunaj, 25. julija. Poslanska zbornica je danes v tajni seji nadaljevala debato o vojaških dogodkih ob Piavi. Ob treh popoldne se je seja proglasila zopet za javno. Predsednik se je najprej spominjal umrlega poslanca Doberniga, potem pa je poslanec Kuranda poročal o davku na efekte. Načrt zakona je bil v drugem in tretjem čitanju sprejet. Istotako sta bila brez debate sprejeta predloga o izpremembi obrtnega reda, v kolikor se tiče dela žensk in otrok zlasti v ponočnih obratih. Prihodnja seja v petek. Na dnevnem redu je drugo čitanje proračunskega provizorija.

O dogodkih ob Piavi.

Dunaj, 25. julija. V tajni seji, ki se je vršila v državni zbornici glede na dogodke ob Piavi, je govorila razen domobranskega ministra Czappa še cela vrsta poslancev. Poslanci Stanek, Korošec, Glombinski, Klofač, Habermann in Tusar so vložili naslednji predlog: **Z ozirom na to, da so izvajanja in pojasnila domobranskega ministra nezadostna in z ozirom na to, da je dolžnost poslanske zbornice, natančno proučiti in preiskati zadevo o vojaških operacijah ob Piavi, stavijo podpisani predlog, naj parlament sklene, da se predloži ta predlog brambnemu odseku z naročilom, da natančno preišče zadevo o vojaških operacijah in da v jesenskem zasedanju poslanski zbornici o tem natančno in temeljito poroča.** Pri glasovanju se sklene, predložiti predlog brambnemu odseku.

Iz finančnega odseka.

Dunaj, 25. julija. Po seji poslanske zbornice se je sestal proračunski odsek, v katerem je poslanec Schraffl predlagal, naj bi se ne vršilo glasovanje o proračunskem provizoriju, ker ne uraduje odgovorna vlada in ker je samo iz časnikov znano, da je baron Hussarek ministrski predsednik. Člani odseka so predlogu pritrdili, na kar je bila seja zaključena.

Idrijska stavka.

Dunaj, 25. julija. (Izv.) Danes je bila deputacija idrijskih rudarjev pod vodstvom sodruga Kristana, posl. Skareta ter posl. Gostinčarja in drugih pri ministruv, kjer je za idrijske rudarje dosegla 30% zvišanje plače. Obširno poročilo sledi.

Ukrajinci v opoziciji.

Dunaj, 25. julija. Ukrajinsko parlamentarno zastopstvo je sklenilo, da nastopi proti skupni vladi Hussareka-Buriana in da bo glasovalo proti proračunu in vojnim kreditom.

Volilna reforma na Pruskem.

Berlin, 25. julija. Scheidemann in Ebert sta se dne 3. julija razgovarjala s Payerjem o vprašanju pruske volilne reforme. Payer je dejal, da se deželni zbor prav gotovo razpusti, tudi v vojni, ako v doglednem času ne pride do rešitve tega vprašanja. Obljuba, da se uvede enaka volilna pravica, se mora izpolniti. Na vprašanje, kaj razume v. Payer pod »doglednim časom«, je ta odgovoril: Do zime. Dne 5. julija sta se oba poslanca razgovarjala z državnim kanclerjem grofom Hertlingom, ki je izjavil, da lahko vse potrdi, kar je dejal v. Payer. Dano besedo da je še vedno držal. Vprašanje je le, kdaj pride za rešitev vprašanja o volilni reformi pravi ugodni čas. Vztrajam pri tem: ali enaka volilna pravica, ali pa razpustitev zbornice.

Pacifistični zbornični kandidati.

Berlin, 24. julija. Za nove volitve v angleško spodnjo zbornico je postavila angleška delavska stranka že svoje kandidate. Na podlagi vesti miroljubnejših časopisov je n. pr. vseh 20 delavskih kandidatov, ki so namenjeni za Šotsko, iz vrst radikalnih pacifistov. Ravnotako so tudi kandidati za druge industrijske kraje in mesta postavljeni sami pristaši radikalne mirovne struje. Ako pride do volitev, bo delavska stranka le pridobila na uspehu.

Izmenjava vojnih vjetnikov med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

Moskva, 25. julija. Izmenjava avstro-ogrskih vojnih vjetnikov se je pričela. Kakor poroča časopisje, se je dosegel med vlado sovjetov in Avstro-Ogrsko popoln sporazum. V bližnjih dneh zapusti Rusijo prvi transport avstro-ogrskih vjetnikov, 3500 mož. Enako število vjetnikov se vrne iz Avstro-Ogrske preko Ukrajine v Rusijo.

Rusko-ukrajinska mirovna pogajanja.

Kijev, 25. julija. Skupna seja političnih komisarjev ukrajinsko-ruske mirovne konference je bila po daljši seji

zaključena, ker niso mogli doseči sporazuma. Na predlog Ukrajincev se ustanovi nevtralen odsek, ki dožene etnografske meje.

Finsko-ruska mirovna pogajanja.

Helsingfors, 24. julija. Otvoritev finsko-ruskih mirovnihih pogajanj je odložena na željo ruskih delegatov do 29. t. m., in se bodo vršila menda v Berlinu.

Aprovizacija.

Prodajalci moke se vabijo, da se zglase v torek, dne 30. julija ob 9. uri v mestni posvetovalnici radi nakazila blaga, ki se bodo oddajala na karte za moko.

Oddaja mesa. V soboto, dne 27. t. m. se bo v Ljubljani oddajalo vsem strankam po 15 dkg mesa na osebo.

Meso na zelene izkaznice B prejmejo stranke po znižani ceni v soboto, dne 27. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 1. do pol 2. štev. 1 do 200, od pol 2. do 2. štev. 201 do 400, od 2. do pol 3. štev. 401 do 600, od pol 3. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do pol 4. štev. 801 do 1000, od pol 4. do 4. štev. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. štev. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. štev. 1401 do 1600, od 5. do pol 6. štev. 1601 do 1800, od pol 6. do 6. štev. 1801 do 2000, od 6. do pol 7. štev. 2001 do 2200, od pol 7. do 7. štev. 2201 do konca.

Mast za VI. okraj se bo delila v vojni prodajalni v Gosposki ulici po sledečem redu: V soboto popoldne štev. 1 do 400, popoldne štev. 400 do 800, v ponedeljek, dne 29. t. m. popoldne štev. 800 do 1200 in popoldne štev. 1200 do konca. Mast dobe — po 20 dkg za osebo — izključno le one osebe, ki imajo nakazilo za mast s kuponom za mesec julij. Cena 48 K za kilogram. Posodo je prinesiti s seboj.

Krompir za II. okraj. Stranke II. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, dobe zgodnji krompir v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajal se bo na nakazila za mest po naslednjem redu: od pol 2. do 2. štev. 1 do 200, od 2. do pol 3. štev. 201 do 400, od pol 3. do 3. štev. 401 do 600, od 3. do pol 4. štev. 600 do 800, od pol 4. do 4. štev. 801 do 1000, od 4. do pol 5. štev. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. štev. 1201 do 1400, od 5. do pol 6. štev. 1401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kilograme krompirja, kilogram stane 1 K 20 vin.

Suhe slive za VII. okraj. Stranke VII. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 500, od 9. do 10. štev. 501 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi vsaka stranka na osebo pol kilograma sliv, kilogram stane 6 kron.

Suhe slive za VIII. in IX. okraj. Stranke VIII. in IX. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti, in sicer od 10. do 11. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi vsaka stranka na osebo pol kilograma sliv, kilogram stane 6 kron.

Marmelada za I. okraj. Stranke I. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto, dne 27. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do 2. štev. 1 do 500, od 2. do pol 3. štev. 501 do konca. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast in dobi stranka za vsako osebo 1 kg, kilogram stane 6 kron.

Marmelada za II. okraj. Stranke II. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 3. do 3. štev. 1 do 500, od 3. do pol 4. štev. 501 do 1000, od pol 4. do 4. štev. 1001 do konca. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast in dobi stranka za vsako osebo 1 kilogram, kilogram stane 6 kron.

Marmelada za III. okraj. Stranke III. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado na nakazila za mast v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 4. do pol 5. štev. 1 do 500, od pol 5. do 5. štev. 501 do 1000, od 5. do pol 6. štev. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 kron.

Marmelada za V. okraj. Stranke V. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado

v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8. do 9. štev. 1 do 400, od 9. do 10. štev. 401 do 800, od 10. do 11. štev. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 K.

Marmelada za IV. okraj. Stranke IV. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 500, od 9. do 10. štev. 501 do 1000, od 10. do 11. štev. 1001 do konca. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast in dobi stranka za vsako osebo 1 kg, kilogram stane 6 K.

Za tiskovni sklad »Napreja«. Ob priliki obletnice izhajanja »Napreja« kot dnevnika je nabral sodrug Žižmond na italijanskem bojišču od sledečih darovalcev: Jožef Stantič 6 K, Leopold Fekonja, Alojzij Žerjal, Andrej Persiš, Alojzij Uršič, Ivan Ražem in V. Žižmond po 5 K; Jožef Orel in Jurij Fakin po 4 K; Andrej Kralj, Avgust Pirc in Rudolf Bassanese po 3 K; Jožef Ilesič, Jožef Pahor, Anton Škrl, Ivan Merlak, Franc Mihevc, Ivan Valentinčič, Peter Pižent, Martin Rogina, Rudolf Brandl, Alojzij Leskovec, Anton Šantelj, Jožef Markežič, Anton Tenčič, Anton Škabič, Jožef Kavčič, Jožef Tomič, Franc Grubar, Jožef Saksida in Ivan Nikoleti po 2 K; Jožef Nuk, Peter Gorjup, Alojzij Krek, Jožef Zorn, Jakob Franežič, Martin Filič, Alojzij Petje, Jožef Bergine, Rudolf Čergoli, Ivan Kumer, Mihael Blason, Avgust Cekinja in Valentin Battistutta po 1 K. Skupaj 104 K. — Dokler Alions iz Rakeka 1 K, Igljč Franc 1 K, Erlah iz Koroške Bele 10 K, Trojer iz Tržiča 20 K, Žibernek 1 K 50 vin. Skupaj 137 K 50 vin. Lepa hvala!

Razno.

* **Zadnje ure bivšega ruskega carja.** Privatna brzojavka iz Jekaterinoslava vsebuje o zadnjih trenutkih ex-carja naslednje posameznosti: Dne 1. julija (po ruskem koledarju) je prišla k carju ob 5. zjutraj patrola sedmih mož, ga zbudila, pozvala, naj se obleče in ga je odvedla nato v neko dvorano, kjer so mu naznanili sklep rdečega terorja. K smrti obsojenemu so dali še troumni milostni rok, da vzame slovo in napravi oporoko. Car je mirno in ravnodušno poslušal smrtno obsodbo. Nato so ga odvedli v njegovo sobo. Smrtna obsodba naj bi se izvršila ob 9. popoldne. Car se je v svoji sobi zgrudil na stol in zahteval duhovnika, ki je takoj tudi prišel. Ta ga je izpovedal in obhajal, nato je napisal car še par kratkih pisem, dokler ni odbila usodna deveta ura. Prišla je eskorta, da odvede carja na morišče. Toda bil je preslab, da bi se mogel dvigniti s stola in iti sam. Spremljan od duhovnika in enega vojaka je šel počasi z vojniki na morišče, kjer mu je vzela življenje salva iz vojaških pušk.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg 4/I. — Uradne ure od 8. zjutraj do 2. popoldne. — Ob nedeljah in praznikih blagajna ne uraduje.

Zdravniki gg.:

Dr. Košenina Peter, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od pol 11. do pol 1. opoldne.

Dr. Kraigher Alojzij, splošno zdravljenje, ordinira od 1. do 3. popoldne, Poljanska cesta 18.

Dr. Zajec Ivan, splošno zdravljenje, ordinira od pol 10. do pol 11. popoldne v blagajni, od 2. do 3. popoldne v Frančiškanski ulici 2.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, in njih svojci vkolikor so opravičeni do zdravniške pomoči, se morajo v vsakem primeru zglasti v pisarno bolniške blagajne, da dobe nakaznico za zdravnika; brez nakaznice ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Bolniški list, ki ga izpolni zdravnik, mora bolnik takoj oddati v blagajniški pisarno. Ob nedeljah in praznikih ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Zdravila se dobivajo v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se izplačuje ob sobotah od 8. do 1. ure popoldne, če je ta dan praznik, dan prej. Bolnike, ki se zaradi bolezni ne morejo zglasti sami, mora priglasiti kdo drugi. Potrebna specialna zdravljenja dovoljuje blagajna po nasvetu zdravnikov.

Načelstvo.

* **Papir iz smrekovih igel.** V monakovskem biološkem inštitutu so napravili zanimive poskuse o tehničnem izrabljanju lesenih odpadkov, smrekovih igel i. t. d. Iz zadnjih na pr. pravijo, se da dobivati sladkor, olje, beljakovina in slabše vrste papir, ki pa se da porabiti kot zabojni papir. Dognali so, da so na Angleškem že v 17. stoletju pridno segali po tem sredstvu, vendar do splošne izrabe ni prišlo, ker stiska ni bila tako velika, kakor je n. pr. danes. Iz vsega tega se vidi, da so že v prejšnjih stoletjih večkrat segali po nadomestkih, kadar je bila stiska v deželi.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Peteljan.
Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nepozabna soproga in mati

Ivana Naglič

dne 24. t. m. po daljši mučni bolezn umrla.

Pogreb se bo vršil danes ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Bohoričeva ulica št. 27.

V Ljubljani, dne 26. julija 1918.

Žalujoči:

Filip, soprog; Ivan in Marjan, sinovi;
Ivana in Slavka, hčerki.

SIGORIN
zatre čudovito naglo **STENICE**

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se povsod. Glavna razpodeljalnica: **Lekarna »pri upanju« (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.**

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond okroglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite